

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. helmikuuta 2022
(OR. en)

6083/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0025(NLE)

FDI 1

EHDOTUS

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	9. helmikuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2021) 38 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta 13 päivänä lokakuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2021) 38 final.

Liite: COM(2021) 38 final

Bryssel 25.1.2021
COM(2021) 38 final

2021/0021 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta 13 päivänä lokakuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Neuvosto hyväksyi 13. lokakuuta 2020 neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta¹. Suosituksessa vahvistettu koordinoitu lähestymistapa koski seuraavia keskeisiä seikkoja: yhteisten perusteiden ja raja-arvojen soveltaminen, kun päätetään vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten käyttöönotosta, yhteisesti sovittuihin värikoodeihin perustuvan kartan laatiminen covid-19-tartuntariskistä ja koordinoitu lähestymistapa mahdollisiin toimenpiteisiin, joita voidaan tarvittaessa soveltaa alueiden välillä liikkuviin henkilöihin sen mukaan, millainen tartuntariski kyseisillä alueilla on.

Neuvoston suosituksella (EU) 2020/1475 pyritään lisäämään koordinoitua jäsenvaltioiden välillä niiden harkitessa vapaata liikkuvuutta rajoittavien toimenpiteiden käyttöönottoa pandemiatilanteessa kansanterveyteen liittyvistä syistä. Suosituksessa todetaan selvästi, että jäsenvaltioiden olisi vapaata liikkuvuutta koskevia rajoituksia hyväksyessään ja soveltaessaan noudatettava EU:n oikeuden periaatteita, erityisesti suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteita.

Suosituksessa komissiolle annetaan tehtäväksi arvioida epidemiologisen tilanteen kehittyessä säännöllisesti suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja Euroopan tautienhökäisy- ja -valvontakeskuksen (ECDC) tuella ja toimittaa neuvoston tarkasteltavaksi havaintonsa sekä tarvittaessa mahdollinen ehdotus suosituksen muuttamisesta.

Kuten komissio toteaa 19. tammikuuta 2021 antamassaan tiedonannossa *Yhtenä rintamana covid-19-virusta vastaan*², vuodenvaihe on todennäköisesti rajapyykki, josta covid-19-pandemian päätyminen alkaa. Uraauurtavan tutkimuksen ja huomattavien poliittisten ja teollisten ponnistelujen ansiosta se, mihin yleensä menee kymmenen vuotta, saatiin tehtyä kymmenessä kuukaudessa. Laajamittaiset rokotukset on saatu nopeasti käyntiin, ja miljoonia eurooppalaisia on rokotettu covid-19-tautia vastaan.

Niin kauan kuin tartunnat lisääntyvät ja siihen asti, kun päästään rokottamaan siinä laajuudessa, että pandemian suunta kääntyy, tarvitaan kuitenkin jatkuvaa valppautta, rajoittamistoimenpiteitä ja kansanterveyssyistä tehtäviä tarkastuksia. EU:n ja jäsenvaltioiden on nyt ryhdyttävä toimiin pitääkseen kurissa mahdollisesti entistä vakavamman kolmannen tartunta-aallon, joka syntyy viruksen aiempaa herkemmin tarttuvien uusien muunnosten myötä. Näitä muunnoksia esiintyy jo kaikkialla Euroopassa.

Nämä uudet virusmuunnokset³ ovat todellinen ja vakava huolenaihe. Vaikka tällä hetkellä ei ole näyttöä siitä, että muunnokset aiheuttaisivat vakavamman taudin, ne näyttävät tarttuvan 50–70 prosenttia herkemmin.⁴ Tämä tarkoittaa sitä, että virus voi levitä helpommin ja nopeammin, mikä lisää ääriarjoilla olevien terveydenhuoltojärjestelmien kuormitusta. Virusmuunnokset ovat yksi todennäköisistä syistä tapausten huomattavaan lisääntymiseen useimmissa jäsenvaltioissa viime viikkoina.

¹ EUVL L 337, 14.10.2020, s. 3.

² COM(2021) 35 final.

³ Muunnokset B117 ja 501Y.V2.

⁴ ECDC Risk Assessment: Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA.

Siksi matkustaminen on jatkossakin erityinen haaste. Kaikkea ei-välttämätöntä matkustamista, erityisesti korkean riskin alueille ja alueilta, olisi hillittävä voimakkaasti, kunnes epidemiologinen tilanne on parantunut huomattavasti.

ECDC tukee tätä lähestymistapaa suosituksissaan, jotka sisältyvät sen 21. tammikuuta 2021 tekemään nopeaan riskinarviointiin⁵. ECDC:n arvion mukaan todennäköisyys, että huolta aiheuttavat muunnokset kulkeutuvat EU:n/ETA:n alueelle ja leviävät siellä, on erittäin suuri, koska niiden tartuttavuus on aiempia muunnoksia suurempi. Suurempi tartuttavuus todennäköisesti lisää myös tartuntojen määrää. Se taas lisännee sairaalahoidon tarvetta ja kuolleisuutta kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti vanhemmissa ikäryhmissä ja niiden keskuudessa, joilla on muita perussairauksia. Sen vuoksi ECDC katsoo, että taudin leviämisen estämiseksi ja terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuvan paineen lieventämiseksi tarvitaan tiukempia hillitsemistoimenpiteitä. ECDC katsoo näin ollen, että uusien virusmuunnosten ilmaantumisen ja leviämisen yhteisöissä on suuri vaikutus. ECDC:n arvion mukaan huolta aiheuttavien muunnosten ilmaantumiseen ja leviämiseen liittyvä kokonaisriski on suuri/erittäin suuri.

Jotta huolta aiheuttavien uusien SARS-CoV-2-muunnosten ilmaantumista ja leviämistä voitaisiin hidastaa, ECDC on muun muassa suosittanut muun kuin välttämättömän matkustamisen välttämistä. Sen lisäksi, että suositellaan välttämään ei-välttämätöntä matkustamista ja rajoitetaan tartunnan saaneiden henkilöiden matkustamista, olisi edelleen jatkettava matkustajien testausta ja karanteeniin asettamista etenkin silloin kun nämä ovat tulossa alueilta, joilla uusien virusmuunnosten esiintyvyys on suurempi. Jos uusien muunnosten suurempaa esiintyvyyttä ei voida sulkea pois sekvensoinnin avulla siten kuin genomien sekvensointia koskevilla ECDC:n ohjeissa esitetään, olisi harkittava myös oikeasuhtaisia toimenpiteitä matkustamisen rajoittamiseksi sellaisilta alueilta, joissa yhteisötartuntoja on edelleen paljon.

Komissio on epidemiologisen tilanteen kehittyessä arvioinut säännöllisesti neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 mukaisesti suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskuksen (ECDC) tuella. Komissio katsoo, että edellä mainittujen, aiempaa herkemmin tarttuviin huolta herättäviin virusmuunnoksiin liittyvien haasteiden vuoksi neuvoston suositusta (EU) 2020/1475 olisi muutettava.

Oikeasuhteisia syrjimättömiä matkustusrajoituksia ja matkustajien testausta olisi jatkettava tai tehostettava, erityisesti kun matkustajat tulevat alueilta, joilla huolta aiheuttavien virusmuunnosten esiintyvyys on suurempi. Matkustajat olisi tarvittaessa asetettava karanteeniin, joskin asianmukaisia poikkeuksia voidaan soveltaa matkustajiin, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve.

Tällaisten kohdennettujen toimenpiteiden avulla pyritään välttämään rajojen sulkeminen tai yleiset matkustuskiellot sekä lentojen tai maa- ja laivaliikenteen keskeytykset, jotka eivät ole perusteltuja, koska kohdennettumilla toimenpiteillä on riittävä vaikutus ja ne aiheuttavat vähemmän häiriöitä. Ns. vihreiden kaistojen järjestelmän⁶ avulla olisi pidettävä kuljetukset

⁵ Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus. Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA. 1. päivitys 21.1.2021. ECDC: Tukholma, 2021. Saatavilla osoitteessa <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-risk-related-to-spread-of-new-SARS-CoV-2-variants-EU-EEA-first-update.pdf>

⁶ Ks. komission tiedonanto liikenteen vihreiden kaistojen päivittämisestä talouden pitämiseksi käynnissä covid-19-pandemian kiihtyessä uudelleen, COM(2020) 685 final, ja 22 päivänä joulukuuta 2020 annettu komission suositus (EU) 2020/2243 koordinoitusta lähestymistavasta matkustamiseen ja

käynnissä erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi, jotta vältetään toimitusketjujen häiriöt.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämän suosituksen tarkoituksena on helpottaa sellaisten voimassa olevien säännösten täytäntöönpanoa, jotka koskevat vapaan liikkuvuuden rajoittamista kansanterveyteen perustuvista syistä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä suositus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa, kansanterveyttä ja sisäraajatarkastuksia koskevat politiikat mukaan lukien.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) ja erityisesti sen 21 artiklan 2 kohta, 168 artiklan 6 kohta ja 292 artikla.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

SEUT-sopimuksen 292 artiklan mukaan neuvosto voi antaa suosituksia. Sen mukaan neuvosto tekee ratkaisunsa komission ehdotuksesta aina silloin, kun perussopimuksissa määrätään, että neuvosto hyväksyy säädöksen komission ehdotuksesta.

Tämä pätee nykytilanteessa, koska yhdenmukainen lähestymistapa on tarpeen, jotta vältetään lisähäiriöt, jotka aiheutuvat vapaata liikkuvuutta unionissa rajoittavista yksipuolisista ja riittämättömästi koordinoituista toimenpiteistä. SEUT-sopimuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrättyistä ja niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu. Jos unionin tason toimet osoittautuvat tarpeellisiksi tämän tavoitteen saavuttamiseksi, Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen hyväksyä säännöksiä, joilla helpotetaan näiden oikeuksien käyttöä.

SEUT-sopimuksen 168 artiklan 6 kohdan mukaan neuvosto voi myös antaa komission ehdotuksesta suosituksia ihmisten terveyden korkeatasoisen suojelun varmistamiseksi kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Yksipuolisten tai koordinoimattomien toimenpiteiden hyväksyminen johtaa todennäköisesti epäjohtonmukaisiin ja hajanaisiin vapaan liikkuvuuden rajoituksiin, mikä aiheuttaa unionin kansalaisille epävarmuutta EU-oikeuksien käytössä. Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

tavaraliikenteeseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa havaitun SARS-CoV-2-muunnoksen vuoksi, EUVL L 436, 28.12.2020, s. 72.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotuksessa otetaan huomioon jäsenvaltioiden kanssa ensimmäisten väliaikaisten rajoitusten käyttöönotosta lähtien käydyt säännölliset keskustelut, epidemiologisen tilanteen kehittymistä koskevat tiedot ja saatavilla oleva tieteellinen näyttö.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Vapaa liikkuvuus on Euroopan unionin perusoikeuskirjan 45 artiklassa vahvistettu perusoikeus. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojata muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään kansalaisuuteen perustuvat rajoitukset perussopimusten soveltamisalalla.

Kaikkien kansanterveyteen liittyvillä syillä perusteltujen, vapaata liikkuvuutta unionissa koskevien rajoitusten on oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia ja perustuttava puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin. Niiden on sovelluttava halutun tavoitteen saavuttamiseen eivätkä ne saa ylittää sitä, mikä on tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei ole.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS**koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta 13 päivänä lokakuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 21 artiklan 2 kohdan, 168 artiklan 6 kohdan ja 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto antoi 13 päivänä lokakuuta 2020 suosituksen (EU) 2020/1475 koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta.⁷ Suosituksessa vahvistettu koordinoitu lähestymistapa koski seuraavia keskeisiä seikkoja: yhteisten perusteiden ja raja-arvojen soveltaminen, kun päätetään vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten käyttöönotosta, yhteisesti sovittuihin värikoodeihin perustuvan kartan laatiminen covid-19-tartuntariskistä ja koordinoitu lähestymistapa mahdollisiin toimenpiteisiin, joita voidaan tarvittaessa soveltaa alueiden välillä liikkuviin henkilöihin sen mukaan, millainen tartuntariski kyseisillä alueilla on.
- (2) Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus on suosituksessa vahvistettuja perusteita ja raja-arvoja käyttäen julkaissut viikoittain jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella alueittain jaotellun kartan EU:n jäsenvaltioista jäsenvaltioiden päätöksenteon tueksi.⁸
- (3) Komission olisi suosituksen johdanto-osan 26 kappaleen mukaisesti arvioitava Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskuksen tuella tässä suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja sekä sitä, olisiko epidemiologisen tilanteen kehittyessä syytä harkita muita perusteita, kuten sairaalahoidossa olevien määrää tai tehohoitoyksiköiden käyttöastetta.
- (4) Pandemian tämänhetkiseen kehitykseen vaikuttaa kaksi tekijää. Yhtäältä vuoden 2021 alusta lähtien on aloitettu laajamittaiset rokotukset, ja miljoonat eurooppalaiset ovat jo saaneet rokotuksen covid-19-tautia vastaan. Toisaalta, kuten komissio toteaa Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle antamassaan tiedonannossa *Yhtenä rintamana covid-19-virusta vastaan*⁹, niin kauan kuin tartunnat lisääntyvät ja siihen

⁷ EUVL L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁸ Saatavilla osoitteessa <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>

⁹ COM(2021) 35 final.

asti, kun päästään rokottamaan siinä laajuudessa, että pandemian suunta kääntyy, tarvitaan kuitenkin jatkuvaa valppautta, rajoittamistoimenpiteitä ja kansanterveysyistä tehtäviä tarkastuksia. EU:n ja jäsenvaltioiden on nyt ryhdyttävä toimiin erityisesti pitääkseen kurissa mahdollisesti entistä vakavammat tartunta-aallot, joita SARS-CoV-2-viruksen aiempaa herkemmin tarttuvat uudet muunnokset voivat aiheuttaa. Näitä muunnoksia esiintyy jo kaikkialla Euroopassa.

- (5) Viimeaikainen uusien virusmuunnosten ilmaantuminen on vakava huolenaihe. Vaikka tällä hetkellä ei ole näyttöä siitä, että muunnokset aiheuttaisivat vakavamman taudin, ne näyttävät tarttuvan 50–70 prosenttia herkemmin.¹⁰ Tämä tarkoittaa sitä, että virus voi levitä helpommin ja nopeammin, mikä lisää ääri rajoilla olevien terveydenhuoltojärjestelmien kuormitusta. Virusmuunnokset ovat yksi todennäköisistä syistä tapausten huomattavaan lisääntymiseen useimmissa jäsenvaltioissa viime viikkoina.
- (6) ECDC toteaa viimeisimmässä SAR-CoV-2-viruksen uusien muunnosten leviämistä koskevassa riskiarvioinnissaan¹¹, että näiden huolta aiheuttavien muunnosten ilmaantumiseen ja leviämiseen liittyvä riski on korotettu suureksi/erittäin suureksi.
- (7) Jotta huolta aiheuttavien uusien SARS-CoV-2-muunnosten ilmaantumista ja leviämistä voitaisiin hidastaa, ECDC suosittelee muun muassa, että muuta kuin välttämätöntä matkustamista olisi vältettävä. Sen lisäksi, että suositellaan välttämään ei-välttämätöntä matkustamista ja rajoitetaan tartunnan saaneiden henkilöiden matkustamista, olisi edelleen jatkettava matkustajien testausta ja karanteeniin asettamista etenkin silloin kun nämä ovat tulossa alueilta, joilla uusien virusmuunnosten esiintyvyys on suurempi. Jos uusien muunnosten suuremman esiintyvyyden mahdollisuutta ei voida sulkea pois sekvensoinnin avulla siten kuin genomien sekvensointia koskevissa ECDC:n ohjeissa esitetään, olisi harkittava myös oikeasuhtaisia toimenpiteitä matkustamisen rajoittamiseksi sellaisilta alueilta, joissa yhteisötason tartuntoja on edelleen paljon.
- (8) ECDC:n suositusten perusteella neuvoston suositusta (EU) 2020/1475 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.
- (9) Jotta voidaan ottaa huomioon yhteisötartuntojen erittäin suuri määrä, joka voi liittyä huolta aiheuttavien uusien muunnosten suurempaan tartuttavuuteen, ECDC:n viikoittain julkaisemaan karttaan olisi lisättävä uutena värinä tummanpunainen. Tällä värillä olisi merkittävät alueet, joilla virusta esiintyy erittäin runsaasti, muun muassa huolta aiheuttavien herkemmin tarttuvien muunnosten vuoksi.
- (10) Jäsenvaltioiden olisi myös otettava huomioon huolta aiheuttavien uusien SARS-CoV-2-muunnosten esiintyvyys. Komissio korostaa Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle antamassaan tiedonannossa *Yhtenä rintamana covid-19-virusta vastaan*, että jäsenvaltioiden on kiireesti lisättävä genomien sekvensointia 5–10 prosenttiin positiivisista testituloksista, tarvittaessa ECDC:n kapasiteettia käyttäen, jotta voidaan määrittää eri muunnosten leviäminen tai havaita uusia muunnoksia.

¹⁰ ECDC Risk Assessment: Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA, saatavilla osoitteessa <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-risk-assessment-spread-new-sars-cov-2-variants-eueea>

¹¹ Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus. Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA. 1. päivitys 21.1.2021. ECDC: Tukholma, 2021. Saatavilla osoitteessa <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-risk-related-to-spread-of-new-SARS-CoV-2-variants-EU-EEA-first-update.pdf>

- (11) Yhteisötartuntojen suuri määrä useimmissa jäsenvaltioissa tarkoittaa, että matkustaminen on edelleen erityinen haaste. Uusien virusmuunnosten vuoksi kaikkea ei-välttämätöntä matkustamista, erityisesti korkean riskin alueille ja alueilta, olisi hillittävä voimakkaasti, kunnes epidemiologinen tilanne on selvästi parantunut. Koska tartunta- tai välitysriski on kotimaan ja rajatylittävän matkustamisen osalta samanlainen, jäsenvaltioiden olisi varmistettava ei-välttämätöntä matkustamista koskevien rajoitusten johdonmukaisuus niiden kummankin osalta.
- (12) Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja toteaa 21 päivänä tammikuuta 2021 pidetyn Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokouksen perusteella laaditussa suullisessa yhteenvedossa¹², että on tärkeää pitää rajat auki, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden toiminta ja erityisesti välttämättömien tavaroiden ja palvelujen liikkuminen. Summittaisia matkustuskieltoja ei pitäisi asettaa. Viruksen leviämisen hillitsemiseksi EU:ssa voi kuitenkin olla tarpeen ottaa käyttöön muuta kuin välttämätöntä matkustamista rajoittavia toimenpiteitä. Vaikka neuvosto pitää kiinni periaatteistaan, uusien virusmuunnosten aiheuttamien riskien vuoksi saattaa olla tarpeen tarkistaa neuvoston suosituksia, jotka koskevat paitsi matkustamista EU:n sisällä myös EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista.
- (13) Koordinoidun lähestymistavan tarkoituksena on pyrkiä estämään sisärajarakastusten käyttöönotto. Rajojen sulkeminen tai yleiset matkustuskiellot sekä lentojen tai maa- ja laivaliikenteen keskeyttäminen eivät ole perusteltuja, koska kohdennettumilla toimenpiteillä, kuten pakollisella karanteenilla ja testaamisella, on riittävä vaikutus ja ne aiheuttavat vähemmän häiriöitä. Ns. vihreiden kaistojen järjestelmän¹³ avulla olisi pidettävä kuljetukset käynnissä erityisesti tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi, jotta vältetään toimitusketjujen häiriöt.
- (14) Henkilöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia on edelleen sovellettava noudattaen unionin lainsäädännön yleisiä periaatteita, erityisesti suhteellisuusperiaatetta ja muun muassa kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa. Toimenpiteet eivät näin ollen saisi ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä kansanterveyden suojelemiseksi. Selkeä, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen suurelle yleisölle on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa ennakoitavuus ja oikeusvarmuus sekä se, että kansalaiset noudattavat rajoituksia, Rajoitukset olisi pantava asianmukaisesti täytäntöön, ja niiden rikkomisesta mahdollisesti määrättävien seuraamusten olisi oltava tehokkaita ja oikeasuhteisia.
- (15) Terveysturvakomitea on julkaissut 11 päivänä tammikuuta 2020 suosituksia EU:n yhteiseksi lähestymistavaksi covid-19-potilaiden eristämiseen sekä kontakteja ja matkustajia koskevaan karanteeniin. Kun jäsenvaltiot määräävät matkustamiseen liittyvistä karanteenitoimista, niiden olisi noudatettava terveysturvakomitean antamia karanteenisuosituksia¹⁴. Erityisesti silloin kun karanteeni liittyy suuririskiseltä alueelta

¹² Puheenjohtaja Charles Michelin suullinen yhteenveto Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokouksesta 21. tammikuuta 2021, saatavilla osoitteessa <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/01/21/oral-conclusions-by-president-charles-michel-following-the-video-conference-of-the-members-of-the-european-council-on-21-january-2021/>

¹³ Komission tiedonanto liikenteen vihreiden kaistojen päivittämisestä talouden pitämiseksi käynnissä covid-19-pandemian kiihtyessä uudelleen, COM(2020) 685 final, ja 22 päivänä joulukuuta 2020 annettu komission suositus (EU) 2020/2243 koordinoitusta lähestymistavasta matkustamiseen ja tavaraliikenteeseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa havaitun SARS-CoV-2-muunnoksen vuoksi, EUVL L 436, 28.12.2020, s. 72.

¹⁴ Terveysturvakomitean 11. tammikuuta 2020 hyväksymät suositukset EU:n yhteiseksi lähestymistavaksi covid-19-potilaiden eristämiseen sekä kontakteja ja matkustajia koskevaan karanteeniin,

matkustamiseen, olisi harkittava vaaditun karanteeniajan lyhentämistä, jos 5–7 päivän kuluttua saapumisesta saadaan negatiivinen testitulos, paitsi jos matkustajalla on oireita.

- (16) Koska covid-19-testauskapasiteetti on kasvanut, neuvoston suositusta (EU) 2020/1475 olisi muutettava siten, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus vaatia muilta kuin vihreiksi luokitelluilta alueilta saapuvia matkustajia tekemään covid-19-testi ennen matkaan lähtöä.
- (17) Koska yhteisötartuntojen määrä on tummanpunaiseksi luokiteltavilla alueilla suuri, tällaisilta alueilta muita kuin välttämättömiä tarkoituksia varten matkustavia henkilöitä olisi vaadittava tekemään testi ennen matkaan lähtöä ja jäämään määränpäähän saapumisen jälkeen karanteeniin, kuten terveysturvakomitea suositaa. Jos matkustajat eivät jää karanteeniin asuinpaikassaan, olisi varmistettava karanteenitilojen asianmukaiset olosuhteet sekä karanteenissa olevien lasten suojeleminen ja hoito WHO:n ohjeiden¹⁵ mukaisesti.
- (18) Jos asuinjäsenvaltioonsa palaavat henkilöt eivät ole voineet tehdä testiä ennen lähtöä, heidän olisi voitava tehdä se heti saavuttuaan sen sijaan, että heitä estettäisiin palaamasta kotiinsa.
- (19) Koska tummanpunaisilla alueilla on paljon tartuntoja, myös välttämättömistä syistä matkustavia matkustajia olisi vaadittava tekemään testi covid-19-tartunnan havaitsemiseksi ja jäämään karanteeniin, edellyttäen että tämä ei vaikuta suhteettomasti heidän välttämättömään tehtäväänsä tai tarpeeseensa, esimerkiksi siksi että matkustaja ei määränpäässä ole juuri tekemisissä muun väestön kanssa. Jos jokin jäsenvaltio kuitenkin edellyttää epidemiologisen erityistilanteen vuoksi testejä kuljetusalan työntekijöiltä ja palveluntarjoajilta, tästä ei saisi aiheutua kuljetusten häiriöitä.¹⁶ Toimitusketjujen turvaamiseksi karanteenivaatimuksia ei pitäisi soveltaa kuljetushenkilöstöön välttämättömien tehtävien hoitamisen aikana.
- (20) Rajatylittävään matkustamiseen liittyvistä rajoituksista aiheutuu häiriöitä erityisesti niille, jotka ylittävät rajat päivittäin tai usein työn tai opiskelun vuoksi tai vierailukseen lähisukulaisten luona, saadakseen terveydenhoitopalveluja tai huolehtiakseen läheisistään. Näitä henkilöitä ei pitäisi vaatia jäämään karanteeniin heidän ylittäessään rajan tällaisen välttämättömän syyn vuoksi, koska siitä aiheutuisi merkittäviä häiriöitä ihmisten arkielämälle ja toimeentulolle sekä koko taloudelle. Niin kauan kuin epidemiologinen tilanne on rajan molemmin puolin suunnilleen samanlainen, tuntuisi tarpeettomalta vaatia näitä henkilöitä käymään testeissä usein pelkästään toistuvien rajanylitysten vuoksi. Jäsenvaltioiden ja raja-alueiden onkin erityisen tärkeää koordinoita toimiaan tiiviisti myös jatkossa.
- (21) Epidemiologisen tilanteen kehittyessä komission olisi Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen tuella arvioitava edelleen säännöllisesti tässä suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja sekä sitä, olisiko harkittava muita

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf

¹⁵ WHO:n viite: WHO/2019-nCoV/IHR_Quarantine/2020.3. Saatavilla osoitteessa [https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))

¹⁶ Ks. komission suositus (EU) 2020/2243, annettu 22 päivänä joulukuuta 2020, koordinoitua lähestymistavasta matkustamiseen ja tavaraliikenteeseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa havaitun SARS-CoV-2-muunnoksen vuoksi, EUVL L 436, 28.12.2020, s. 72.

perusteita tai mukautettava raja-arvoja, sekä toimitettava neuvoston tarkasteltavaksi havaintonsa sekä tarvittaessa mahdollinen ehdotus suosituksen muuttamisesta,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Muutetaan koordinoitua lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta annettu neuvoston suositus (EU) 2020/1475 seuraavasti:

1. Korvataan 10 kohdan c alakohta seuraavasti:
”c) punainen, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 50–150 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähintään 4 prosenttia tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on enemmän kuin 150 mutta vähemmän kuin 500;”.
2. Lisätään 10 kohtaan ca alakohta seuraavasti:
”ca) tummanpunainen, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on 500 tai enemmän;”.
3. Korvataan 13 kohdan a alakohta seuraavasti:
”a) jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon epidemiologisen tilanteen erot oranssiksi, punaiseksi ja tummanpunaiseksi luokiteltujen alueiden välillä ja toimittava oikeasuhteisella tavalla;”.
4. Korvataan 13 kohdan d alakohta seuraavasti:
”d) jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon testausstrategiat ja kiinnitettävä erityistä huomiota tilanteeseen alueilla, joilla tehdään paljon testejä;”.
5. Lisätään 13 kohtaan e alakohta seuraavasti:
”e) jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon huolta aiheuttavien SARS-CoV-2-muunnosten esiintyvyys.”
6. Lisätään otsikon ”Yhteinen kehys mahdollisille toimenpiteille korkean riskin alueilta tulevia matkustajia varten” jälkeen 16 a kohta seuraavasti:
”Jäsenvaltioiden olisi hillittävä voimakkaasti kaikkea muuta kuin välttämätöntä matkustamista tummanpunaiseksi luokitelluille alueille ja pois niiltä ja hillittävä kaikkea muuta kuin välttämätöntä matkustamista 10 kohdan nojalla punaiseksi luokitelluille alueille ja pois niiltä. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi varmistettava johdonmukaisuus rajatylittävää matkustamista ja jäsenvaltioiden omalla alueella tapahtuvaa matkustamista koskevien toimenpiteiden välillä.
Toisaalta jäsenvaltioiden olisi pyrittävä välttämään häiriöiden aiheutuminen välttämättömälle matkustamiselle, turvaamaan kuljetusten jatkuminen ns. vihreiden kaistojen järjestelmän mukaisesti sekä välttämään häiriöitä toimitusketjuissa sekä työhön tai liiketoimintaan liittyvistä syistä matkustavien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien liikkumisessa.”
7. Korvataan 17 kohdan a ja b alakohta seuraavasti:
”a) terveysturvakomitean suositusten¹⁷ mukaista karanteenia; ja/tai

¹⁷ Terveysturvakomitean 11. tammikuuta 2020 hyväksymät suositukset EU:n yhteiseksi lähestymistavaksi covid-19-potilaiden eristämiseen sekä kontakteja ja matkustajia koskevaan karanteeniin,

b) covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testiä ennen saapumista ja/tai saapumisen jälkeen. Tämä voi olla joko RT-PCR-testi tai yhteisiksi puitteiksi covid-19-taudin pika-antigeenitestien käytölle ja validoinnille sekä testitulosten vastavuoroiselle tunnustamiselle EU:ssa 21 päivänä tammikuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen¹⁸ perusteella laaditussa covid-19-taudin pika-antigeenitestien yhteisessä päivitettyssä luettelossa mainittu pika-antigeenitesti.”

8. Poistetaan 17 kohdassa seuraava alakohta:

”Jäsenvaltiot voivat tarjota matkustajille mahdollisuuden korvata b alakohdassa mainittu covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävä testi ennen saapumista tehdyllä testillä.”

9. Lisätään 17 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden olisi tarjottava riittävä testauskapasiteetti ja hyväksyttävä digitaaliset testaustodistukset sekä varmistettava samalla, että tämä ei heikennä keskeisten julkisten terveydenhoitopalvelujen tarjontaa ja erityisesti laboratoriokapasiteettia.”

10. Lisätään 17 a kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden olisi edellytettävä, että 10 kohdan ca alakohdan mukaisesti tummanpunaiseksi luokitellulta alueelta saapuville henkilöille on tehty ennen saapumista testi covid-19-tartunnan havaitsemiseksi ja että he jäävät terveysturvakomitean suosituksen mukaiseen karanteeniin.

Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä, pidettävä voimassa tai tehostettava hillitsemistoimenpiteitä erityisesti tummanpunaisilla alueilla, tehostettava testausta ja kontaktien jäljittämistä ja lisättävä yhteisöissä havaittujen covid-19-tautitapausten edustavien otosten seurantaa ja sekvensointia, jotta voidaan valvoa SARS-CoV-2-viruksen uusien, aiempaa herkemmin tarttuvien muunnosten leviämistä ja vaikutusta.”

11. Lisätään 17 b kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden olisi tarjottava alueellaan asuville henkilöille mahdollisuus korvata 17 kohdan b alakohdassa ja 17 a kohdassa mainittu covid-19-tartunnan havaitsemiseksi ennen saapumista tehtävä testi saapumisen jälkeen tehtävällä testillä, mahdollisten karanteenivaatimusten lisäksi.”

12. Lisätään 19 a kohta seuraavasti:

”Tummanpunaiseksi luokitellulta alueelta saapuvien matkustajien, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, olisi 17 a kohdan mukaisesti täytettävä testausvaatimukset ja jäätävä karanteeniin, edellyttäen että tämä ei vaikuta suhteettomasti heidän olennaiseen tehtäväänsä tai tarpeeseensa.

Edellä olevasta 17 kohdan b alakohdasta ja 17 a kohdasta poiketen kuljetusalan työntekijöiltä ja palveluntarjoajilta ei 19 kohdan b alakohdan mukaisesti periaatteessa pitäisi vaatia covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testiä. Jos jokin jäsenvaltio kuitenkin edellyttää kuljetusalan työntekijöiltä ja palveluntarjoajilta testiä covid-19-tartunnan havaitsemiseksi, olisi käytettävä pika-antigeenitestejä, eikä tästä saisi

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf

¹⁸

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5451-2021-INIT/en/pdf>

aiheutua kuljetusten häiriöitä. Jos kuljetuksissa tai toimitusketjuissa aiheutuu häiriöitä, jäsenvaltioiden olisi välittömästi poistettava tai kumottava tällaiset järjestelmälliset testausvaatimukset, jotta voidaan turvata ns. vihreiden kaistojen toiminta. Kuljetusalan työntekijöitä ja palveluntarjoajia ei pitäisi vaatia jäämään 17 kohdan a alakohdassa ja 17 a kohdassa tarkoitettuun karanteeniin heidän hoitaessaan näitä välttämättömiä tehtäviään.”

13. Lisätään 19 b kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden ei pitäisi vaatia karanteeniin jäämistä raja-alueiden asukkailta, jotka matkustavat rajan yli päivittäin tai usein työnteon, liiketoiminnan, koulutuksen, perheen, terveydenhoidon tai läheisistä huolehtimisen vuoksi. Jos tällaisilla alueilla otetaan käyttöön rajatylittävää matkustamista koskeva testausvaatimus, tällaisille henkilöille tehtävien testien tiheyden olisi oltava oikeasuhteinen. Jos epidemiologinen tilanne rajan molemmin puolin on suunnilleen sama, matkustamiseen liittyviä testausvaatimuksia ei pitäisi asettaa. Henkilöitä, jotka katsovat tilanteensa kuuluvan tämän kohdan soveltamisalaan, voitaisiin vaatia toimittamaan asiakirjatodisteita tai antamaan asiaa koskeva ilmoitus.”

14. Korvataan 21 kohta seuraavasti:

”Toimenpiteet, joita sovelletaan 10 kohdan mukaisesti tummanpunaiseksi, punaiseksi, oranssiksi tai harmaaksi luokitellulta alueelta saapuviin henkilöihin, eivät saa olla syrjiviä, vaan niitä olisi sovellettava samalla tavoin myös alueelta saapuviin asianomaisen jäsenvaltion kansalaisiin.”

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*